

Helgi Fossadal, stjóri í fyrrverandi Fossbankanum:

Mugu fáa eina politiska semju við danir heldur enn rættarsak

-Tað er fullkomiliga órímuligt, at bara føroyingar skulu standa við allari rokningini fyri alt tað, sum er hent. Bæði danski staturin og Den Danske Bank mugu gjalda sín part sigur stjórin í fyrrverandi Fossbankanum, sum heldur tað vera skilabest at fáa eina politiska semju við danir heldur enn eina drúgva rættarsak.

Jan Müller

Stjóri í fyrrverandi Fossbankanum, Helgi Fossadal er ein av teimum, sum fleiri ferðir hevur verið frammi í fjölmiðlunum og sagt sína hugsan um búskapargongdina í Føroyum við bankakreppu, bankasamanlegging og at enda bankakanning.

Nú sjónvarpið hevur latið gera triggjar sendingar um m.a. hesar spurningar spurdu vit Helga Fossadal, um nakað nýtt er komið fram, sum hann ikki vistu áður!

-Sjálvandi er nógvið komið fram í teimum skjølum, sum ikki eru kunngjörd áður. Men nógvið av hesum er nakað, sum tú hevur havt varhugan av.

Helgi Fossadal sigur, at vit í veruleikanum skulu heilt aftur til 1988, tá fyrsta spírín til tað, sum fór at henda, varð lagdur.

Hetta árið hevði forsætisráðharrin Poul Schluter ein fund við tað stóra bankkongsortii við Privatbankanum, Handelsbankanum og Den Danske Bank. Tá gav Schluter boð til umrøddu stovnar um, at Føroyar vóru í eini veldugari kreppu. Uttanlandsskuldina, sum føroyingar tá høvdu uttan fyri kongaríkið, vildi staturin hjálpa føroyingum við, men skuldi til danskar stovnar, bankar ol. máttu hesir sjálvar róta seg burtur úr.

Helgi Fossadal vísir á, at krediturin, sum Fossbankin hevði í Privatbankanum, varð uppsagdur eftir einum degi. Sama var galdandi fyri bæði Sjóvinnubanka og Føroya Banka.

-Vit høvdu ikki biðið um henda kreditin, men danski bankin hevði boðið okkum hann. Orsøkin til at teir nú tóku hann aftur vóru boðini frá Schluter um støðuna í Føroyum.

Helgi Fossadal sigur víðari, at Fossbankin tók hetta til eftirtæktar og var sera

varin at læna út eftir hetta.

Ikki soliditets- men likviditetskreppa

Hann sigur annars um viðari støðuna og hendingarnar, at tað, sum hinir báðir pengastovnarir manglaðu í bæði 92 og 93 vóru reinir pengar í kassanum.

-Tosað varð tá bara um eina soliditetskreppu, tvs. trygdina hjá bankunum í teimum lánunum, sum teir høvdu latið, men her var fyrst og fremst talan um eina likviditetskreppu. Tað er tað, sum gangur aftur og aftur sigur Helgi Fossadal, og leggur aftrat, at hetta hevur einki við soliditetin at gera.

Fyri at útvega likviditetin vóru teir eisini noyddir at niðurskriva ognirnar og soleiðis kroystu teir landsstýrið at koma inn við pengum. Ognirnar skuldu tá vera null verðar. Men hetta var lygn. Hetta var nakað, sum varð skapt og ikki nakað, sum var reelt.

Um orsøkina til at henda loysn varð vald sigur Helgi Fossadal, at tað var tí, at bankarnir manglaðu pengar. Og einasti máti at fáa teir inn uppá var antin sum beinleiðis innskotskapitalur frá landsstýrinum, statinum ella almenninginum, sum tá varð bundin í so og so nógvið ár ella hin móguleikin, nevniliga at niðurskriva aktivini. Tá er bankin farin á húsagang, og tá er ein noyddur til at seta meira pengar í.

Hetta hevur so fingið bóltin at rulla skjótari enn ein hevði roknað við. Og longu í 92 varð boðað frá, at stóru bankarnir skuldu leggast saman.

-Trupulleikin, tá danir koma upp í 93, er, hvussu pengar skulu skaffast til Føroya Banka. Og tann einasti mátin at útvega hann uppá var at niðurskriva restina av aktivinum, sum vóru til og sum vórðu niðurskrivað frammanundan, tvs. húsini, sum vórðu sett niður á null stórt sæð. So-

leiðis mátti m.a. Fossbankin bløða. Eisini Sparikassin misti.

Føroyingar sovið í tímanum

Helgi Fossadal heldur ikki vit bara eiga at geva dønnum alla skyldina fyri tað, sum er hent.

-Tað er fantastiskt, at ein maður sum Finnboi Isaksen, tá vit hava fingið lánini uppá meira enn 500 mill. kr., skal siga við fjölmiðlarnar, at eingin banki í Føroyum fer á heysin, og at allir innskjótarar skulu kenna seg tryggja. Men so ganga fyra mánaðir og Fossbankin verður koyrdur á heysin uttan so mikið sum at tryggja innskjótararnar, ið eru teir einastu, sum hava sviðið fyrri hetta og hava verið ólíka fyrri lógini.

-Men hava teir ikki fingið tað mesta aftur?

-Vit hava gildið 70% aftur, men vit rokka ikki at gjalda 100%.

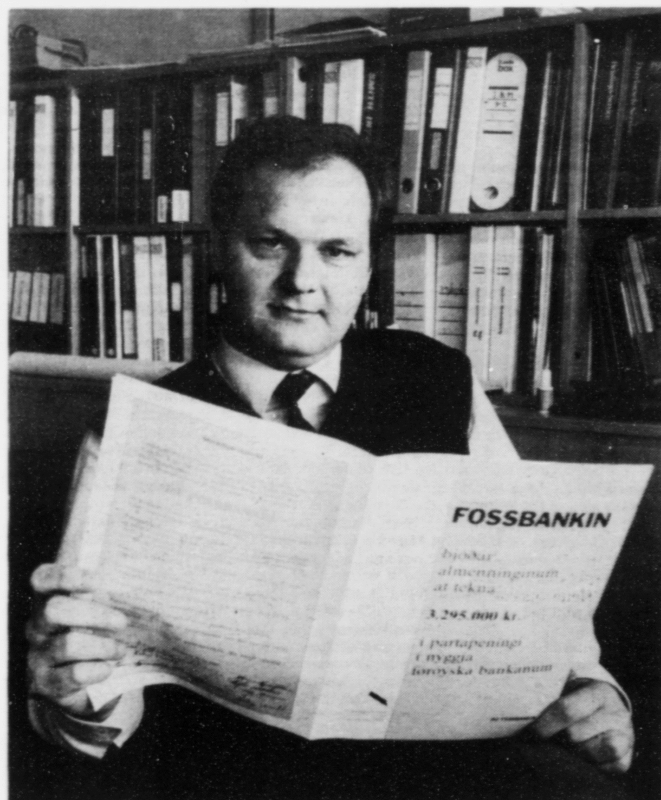
Helgi Fossadal heldur tað vera skeivt bara at leggja eftir Richard Mikkelsen & Co., tí vit mugu ikki gloyma, at tað eisini finnst nógvið føroyskir aktørar í øllum hesum, tað verið seg stjórar og fulltrúar av ymsum slag.

-Eg havi einki ímóti, at ein fer eftir Richard Mikkelsen, men at hinir menninir í øllum hesum, tvs. føroyingar, bara skulu gloymast, kann ikki vera rætt. Allir hesir persónar sleppa at halda fram, uttan at nakað er hent. Teir eru entá álitið hjá Føroya landsstýrið í dag framvegis.

-Men teir siga væl eins og politikararnir, at teir hava ikki fingið at vita, hvat gekk fyri seg handan leiktjöldini og tí ikki hava dugað at mett um veruligu støðuna?

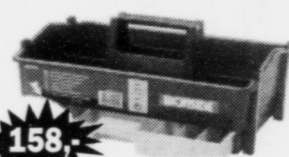
-Tað kunnu teir ikki. Tí út frá hvørjum grundarlag kunnu teir m.a. siga, at

Framhald á síðu 8

-Vit mugu gevast at vera so „undirdanigir“ heldur Helge Fossadal

Jólagávan til hansara fæst frá Valdemar Lützen á Skálatrøð

BLÓMULEYKIR verða nú seldir fyri 1/2 prís

Skálatrøð
100 Tórshavn
Tlf. 1 1020